

Чому легалізація канабісу вигідна для всіх

Євросоюз досі блокує легалізацію марихуани, незважаючи на широке суспільне визнання і безліч аргументів на користь її дозволу

Косячок, кальян, вапорайзер, печиво, тістечка або жувальні ведмедики – існує безліч способів вживання канабісу. Їх об'єднує тільки одне: вони заборонені в Європейському союзі. У минулому такі країни, як Нідерланди і Мальта, вже намагалися легалізувати вживання конопель. Але раз за разом ЄС блокував ці кроки. Щоб домогтися хоча б часткового дозволу, країнам доводиться шукати лазівки, які вкотре обмежують переваги легалізації. Таким чином, поставки в голландські кавові магазини, як і раніше, здійснюються з чорного ринку. Упущена можливість.

Європейське законодавство про наркотики ґрунтується на конвенції ООН, якій уже понад 60 років. У той час як інші закони регулярно адаптуються до змін у суспільстві, законодавство про наркотики залишається недоторканим. Але вже час розглянути питання про легалізацію наркотиків у масштабах усього ЄС. Насамперед це буде вигідно ЄС з фінансового погляду. Сьогоднішній оборот ринку канабісу в Європейському союзі оцінюють у суму від 15 до 35 млрд євро. Це гроші, які нині йдуть на чорний ринок і, відповідно, не приносять жодного цента у вигляді податків. Але якщо канабіс продавати легально, то чорний ринок втратить засоби до існування, а доходи держави зростуть. Безпрограшна ситуація.

Легалізація на всій території ЄС також можлива. Для цього доведеться адаптувати такі закони, як Шенгенська виконавча конвенція і кримінальне законодавство, але це не складно за згоди країн-членів. Згадана вище Конвенція ООН також не є перешкодою. За прикладом Швейцарії ЄС може просто вийти з цієї конвенції та знову увійти в неї з обмеженням на канабіс.

Від противників легалізації лунають одні й ті самі старі аргументи. Легалізація призведе до різкого зростання кількості споживачів

канабісу, створить величезну небезпеку, спричинить епідемію наркоманів, оскільки є «проміжним» наркотиком, а також наразить на небезпеку дітей і підлітків. Аргументи нагнітають страх, але не відображають реальної ситуації.

Дійсно, існує загальна думка, що легалізація канабісу призведе до різкого збільшення кількості споживачів. Однак у Нідерландах, де канабіс можна купити з 1970-х років, різкого зростання споживання серед дорослих не спостерігається. А частка французів, які вже вживали канабіс, більш ніж на 20 відсоткових пунктів вища, ніж у Нідерландах, що становить майже 50 відсотків. У США також не вдається встановити чіткого зв'язку між легалізацією і зростанням споживання.

*Частка французів, які
вже вживали канабіс,
більш ніж на 20
відсоткових пунктів
вища, ніж у Нідерландах,
що становить майже 50
відсотків*

Крім того, багатьма противниками канабіс розглядається як небезпечний наркотик, який навіть прирівнюють до хімічних інтоксикантів. Звісно, коноплі – це не овоч. Не можна недооцінювати шкоду, що завдається здоров'ю легенів і – особливо при вживанні молодими людьми – мозку. Але ці небезпеки слід розглядати в контексті інших легальних наркотиків. Від алкоголю та нікотину щороку гине кілька мільйонів людей, тоді як від конопель не відомо жодного випадку смерті. Для досягнення смертельного передозування людині необхідно викурити близько 680 кг канабісу протягом 15 хвилин – це приблизно вага дорослої корови. Імовірність звикання до канабісу також нижча, ніж до нікотину чи алкоголю. Тож постає питання, чи не повинна речовина, яка завдає меншої шкоди здоров'ю, ніж легальні наркотики, також підпадати під ту саму особисту відповідальність, що й останні.

Не варто також недооцінювати небезпеку, яку становить *нелегальний* продаж марихуани. Цю небезпеку можна наочно продемонструвати за допомогою невеликого експерименту. Уявіть собі, що відзавтра заборонено алкоголь. Його споживання не припиниться, а замість регульованого державою ринку виникне чорний ринок. При цьому купуючи нелегально вироблений алкоголь, люди не мали б можливості дізнатися про його склад і міцність. Саме така проблема виникає під час продажу марихуани. У наші дні дедалі частіше

трапляються випадки додавання синтетичного канабісу, який у разі небезпечніший за свого органічного побратима і може призвести до смерті. У споживача немає можливості перевірити якість продукту. Це ризик, який може бути усунутий шляхом легалізації.

*Легалізація може навіть
знизити кількість
людей, які вживають
важкі наркотики*

Ще одне стійке упередження полягає в тому, що канабіс є «проміжним» наркотиком. Цей аргумент ґрунтується на тому, що більшість людей, які вживають важкі наркотики, вже вживали канабіс. Цей аргумент не працює, навіть якщо дивитися на нього крізь пальці. Ви ж не думаєте, що люди п'ють шнапс, тому що вже пили радлер? Навпаки, легалізація може реально скоротити кількість людей, які вживають важкі наркотики, тому що доступ до важких наркотиків у ЄС часто відбувається через контакти з торговцями канабісом. Якщо запитати у шведів, які вживають канабіс, чи можуть вони також отримати інші наркотики від постачальника канабісу, то 52 відсотки дадуть відповідь «так», а в Нідерландах – тільки 14 відсотків. Таким чином, якщо мета полягає в тому, щоб захистити від залучення до важких наркотиків, то це можливо за рахунок витіснення чорного ринку.

Цілком зрозуміле неприйняття легалізації марихуани пов'язане з побоюванням, що раптом збільшиться частка неповнолітніх, які вживають марихуану. І ці побоювання необґрунтовані. Якщо порівнювати з ЄС, то рівень споживання канабісу школярами в Нідерландах нижчий, ніж у середньому по ЄС. У США також було підтверджено, що легалізація не призводить до зростання споживання серед молоді, а скоріше до його зниження. Таким чином, дозвіл канабісу насправді веде до більшого захисту молоді, оскільки суттєво ускладнює роботу чорного ринку. І давайте будемо чесними – який торговець на чорному ринку попросить пред'явити посвідчення особи?

І все-таки, незважаючи на ці давно відомі аргументи, Євросоюз продовжує упиратися. Як каже колишня федеральна комісарка з наркотиків Німеччини Марлене Мортлер, канабіс залишається під заборонаю, тому що він нелегальний. Давно пора переосмислити таке ставлення. Адже канабіс уже давно посів своє місце в суспільстві, навіть якщо дехто воліє закривати очі на цю реальність життя.

Легалізація не призведе до того, що тістечко з гашишем потрапить до рук маленької дитини, а косяк – до рук безвольної людини. Навпаки, такі споживачі будуть захищені. А гроші підуть у державну казну. Що в цьому може бути поганого?

Юліка Луїза Енбергс

Берлін

Юліка Луїза Енбергс (Julika Luisa Enbergs) працює у відділі глобальної та європейської політики Фонду ім. Фрідріха Еберта. Вона вивчала політику і право у Вестфальському університеті ім. Вільгельма в Мюнстері.

